

Spis treści

<b>I.</b>	<b>SKONSOLIDOWANY BILANS</b> .....	<b>- 2 -</b>
<b>II.</b>	<b>SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT</b> .....	<b>- 3 -</b>
<b>III.</b>	<b>SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW</b> .....	<b>- 3 -</b>
<b>IV.</b>	<b>SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM</b> .....	<b>- 4 -</b>
<b>V.</b>	<b>SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH</b> .....	<b>- 5 -</b>
<b>VI.</b>	<b>INFORMACJA DODATKOWA</b> .....	<b>- 6 -</b>
1.	INFORMACJE O STRUKTURZE I DZIAŁALNOŚCI GRUPY .....	- 6 -
1.1.	<i>Struktura organizacyjna Grupy Comarch</i> .....	- 6 -
1.2.	<i>Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w I półroczu 2016 roku</i> .....	- 7 -
1.3.	<i>Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dniu bilansowym</i> .....	- 8 -
2.	OPIS STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI .....	- 8 -
3.	NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO .....	- 12 -
3.1.	<i>Sprawozdawczość wg segmentów</i> .....	- 12 -
3.2.	<i>Rzeczowe aktywa trwałe</i> .....	- 16 -
3.3.	<i>Nieruchomości inwestycyjne</i> .....	- 17 -
3.4.	<i>Wartość firmy</i> .....	- 17 -
3.5.	<i>Pozostałe wartości niematerialne</i> .....	- 18 -
3.6.	<i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych</i> .....	- 18 -
3.7.	<i>Zapasy</i> .....	- 19 -
3.8.	<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży</i> .....	- 19 -
3.9.	<i>Pochodne instrumenty finansowe</i> .....	- 19 -
3.10.	<i>Należności handlowe oraz pozostałe należności</i> .....	- 20 -
3.11.	<i>Kapitał zakładowy</i> .....	- 21 -
3.12.	<i>Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki Comarch S.A.</i> .....	- 22 -
3.13.	<i>Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania</i> .....	- 22 -
3.14.	<i>Kontrakty długoterminowe</i> .....	- 23 -
3.15.	<i>Kredyty, pożyczki</i> .....	- 23 -
3.16.	<i>Pozostałe zobowiązania finansowe</i> .....	- 28 -
3.17.	<i>Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego</i> .....	- 28 -
3.18.	<i>Zobowiązania warunkowe</i> .....	- 29 -
3.19.	<i>Odroczony podatek dochodowy</i> .....	- 30 -
3.20.	<i>Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia</i> .....	- 31 -
3.21.	<i>Transakcje z podmiotami powiązanymi</i> .....	- 31 -
4.	NOTY DODATKOWE .....	- 33 -
4.1.	<i>Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe</i> .....	- 33 -
4.2.	<i>Zdarzenia po dacie bilansu</i> .....	- 34 -
4.3.	<i>Inne istotne informacje dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta</i> .....	- 35 -

## I. Skonsolidowany bilans

	Nota	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
<b>AKTYWA</b>			
<b>Aktywa trwałe</b>			
Rzeczowe aktywa trwałe	3.2	448 606	422 566
Nieruchomości inwestycyjne	3.3	15 831	17 063
Wartość firmy	3.4	40 735	40 735
Pozostałe wartości niematerialne	3.5	63 134	66 474
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		1 875	819
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.6	18 257	23 177
Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej	3.9 a	415	79
Inwestycje pozostałe		106	106
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.19	30 481	33 432
Pozostałe należności		1 659	1 548
		<b>621 099</b>	<b>605 999</b>
<b>Aktywa obrotowe</b>			
Zapasy	3.7	68 209	51 413
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.10	324 572	385 375
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		8 387	7 143
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.14	55 536	32 440
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3.8	-	-
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.9 a	1 960	664
Udziały i akcje		1	1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		187 400	221 793
		<b>646 065</b>	<b>698 829</b>
<b>Aktywa razem</b>		<b>1 267 164</b>	<b>1 304 828</b>
<b>KAPITAŁ WŁASNY</b>			
<b>Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej</b>			
Kapitał zakładowy	3.11	8 133	8 133
Pozostałe kapitały		148 226	148 226
Różnice kursowe		15 871	6 509
Zysk (strata) netto za okres bieżący		12 756	79 651
Niepodzielony wynik finansowy		604 691	525 040
		<b>789 677</b>	<b>767 559</b>
Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli		14 257	13 022
<b>Kapitał własny razem</b>		<b>803 934</b>	<b>780 581</b>
<b>ZOBOWIĄZANIA</b>			
<b>Zobowiązania długoterminowe</b>			
Kredyty i pożyczki	3.15	115 847	113 540
Inne zobowiązania		83	83
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.9 b	3 195	1 411
Pozostałe zobowiązania finansowe	3.16	32	33
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.19	40 574	37 619
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.20	-	-
		<b>159 731</b>	<b>152 686</b>
<b>Zobowiązania krótkoterminowe</b>			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.13	127 098	150 898
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		8 771	13 010
Zafakturowane przychody dotyczące kontraktów długoterminowych	3.14	20 219	26 176
Kredyty i pożyczki	3.15	25 114	24 152
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.9 b	2 329	1 639
Pozostałe zobowiązania finansowe	3.16	2 038	7 939
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.20	117 930	147 747
		<b>303 499</b>	<b>371 561</b>
<b>Zobowiązania razem</b>		<b>463 230</b>	<b>524 247</b>
<b>Razem kapitał własny i zobowiązania</b>		<b>1 267 164</b>	<b>1 304 828</b>

## II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	II kwartał* 2016	6 miesięcy 2016	II kwartał 2015	6 miesięcy 2015
<b>Przychody ze sprzedaży</b>	<b>273 269</b>	<b>516 425</b>	<b>259 108</b>	<b>505 441</b>
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	(184 286)	(366 389)	(177 396)	(360 256)
<b>Zysk brutto</b>	<b>88 983</b>	<b>150 036</b>	<b>81 712</b>	<b>145 185</b>
Pozostałe przychody operacyjne	3 330	8 409	(277)	1 545
Koszty sprzedaży i marketingu	(36 339)	(62 997)	(32 185)	(56 812)
Koszty ogólnego zarządu	(20 463)	(40 791)	(22 022)	(40 144)
Pozostałe koszty operacyjne	(12 568)	(19 448)	(1 817)	(5 434)
<b>Zysk operacyjny</b>	<b>22 943</b>	<b>35 209</b>	<b>25 411</b>	<b>44 340</b>
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	(5 637)	(4 037)	(3 987)	(90)
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	(1 439)	(4 573)	147	(263)
<b>Zysk przed opodatkowaniem</b>	<b>15 867</b>	<b>26 599</b>	<b>21 571</b>	<b>43 987</b>
Podatek dochodowy	(9 385)	(12 646)	(4 047)	(7 679)
<b>Zysk netto za okres</b>	<b>6 482</b>	<b>13 953</b>	<b>17 524</b>	<b>36 308</b>
<i>w tym:</i>				
<b>Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej</b>	<b>5 579</b>	<b>12 756</b>	<b>17 011</b>	<b>35 782</b>
Zysk netto przypadający udziałom niedającym kontroli	903	1 197	513	526
<b>Zysk na akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej za okres (wyrażony w zł na jedną akcję)</b>				
– podstawowy		1,57		4,40
– rozwodniony		1,57		4,40

## III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	II kwartał* 2016	6 miesięcy 2016	II kwartał 2015	6 miesięcy 2015
<b>Zysk netto za okres</b>	<b>6 482</b>	<b>13 953</b>	<b>17 524</b>	<b>36 308</b>
<b>Pozostałe dochody całkowite</b>				
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	8 879	9 400	834	(534)
<b>Razem pozostałe dochody całkowite</b>	<b>8 879</b>	<b>9 400</b>	<b>834</b>	<b>(534)</b>
<b>Suma dochodów całkowitych za okres</b>	<b>15 361</b>	<b>23 353</b>	<b>18 358</b>	<b>35 774</b>
przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej	14 418	22 118	17 846	35 260
przypadających udziałom niedającym kontroli	943	1 235	512	514

\*) Dane za II kwartał 2016 r. zostały ustalone poprzez odjęcie od danych za okres półrocza 2016 (objętych przeglądem) danych wykazanych przez Grupę w raporcie za I kwartał 2016 r.

#### IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej					Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zysk netto za okres bieżący	Niepodzielony wynik finansowy		
<b>Stan na 1 stycznia 2015 r.</b>	<b>8 125</b>	<b>148 226</b>	<b>6 917</b>	<b>67 894</b>	<b>457 146</b>	<b>12 385</b>	<b>700 693</b>
Przeniesienie wyniku za rok 2014	-	-	-	(67 894)	67 894	-	-
Podwyższenie kapitału zakładowego	8	-	-	-	-	-	8
Wynik jednostek zależnych przeznaczony dla komplementariuszy spoza Grupy	-	-	-	-	-	-	-
Dywidenda do wypłaty	-	-	-	-	-	-	-
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe <sup>(1)</sup>	-	-	(522)	-	-	(12)	(534)
Zysk/(strata) za okres <sup>(2)</sup>	-	-	-	35 782	-	526	36 308
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	(522)	35 782	-	514	35 774
<b>Stan na 30 czerwca 2015 r.</b>	<b>8 133</b>	<b>148 226</b>	<b>6 395</b>	<b>35 782</b>	<b>525 040</b>	<b>12 899</b>	<b>736 475</b>
<b>Stan na 1 stycznia 2016 r.</b>	<b>8 133</b>	<b>148 226</b>	<b>6 509</b>	<b>79 651</b>	<b>525 040</b>	<b>13 022</b>	<b>780 581</b>
Przeniesienie wyniku za rok 2015	-	-	-	(79 651)	79 651	-	-
Podwyższenie kapitału zakładowego	-	-	-	-	-	-	-
Wynik jednostek zależnych przeznaczony dla komplementariuszy spoza Grupy	-	-	-	-	-	-	-
Dywidenda do wypłaty	-	-	-	-	-	-	-
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe <sup>(1)</sup>	-	-	9 362	-	-	38	9 400
Zysk/(strata) za okres <sup>(2)</sup>	-	-	-	12 756	-	1 197	13 953
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	9 362	12 756	-	1 235	23 353
<b>Stan na 30 czerwca 2016 r.</b>	<b>8 133</b>	<b>148 226</b>	<b>15 871</b>	<b>12 756</b>	<b>604 691</b>	<b>14 257</b>	<b>803 934</b>

Wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. brak jest podstaw do dokonywania wypłat dywidend za rok 2015 do podmiotów spoza Grupy.

## V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	6 miesięcy 2016	6 miesięcy 2015
<b>Przyptywy pieniężne z działalności operacyjnej</b>		
Zysk netto	13 953	36 308
Korekty razem	15 450	(15 992)
Udział w zyskach /(stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	4 573	263
Amortyzacja	32 577	25 157
Straty z tytułu różnic kursowych	(3 873)	(3 556)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	1 991	1 049
Zysk z działalności inwestycyjnej	1 841	771
Zmiana stanu zapasów	(13 608)	5 630
Zmiana stanu należności	63 086	29 534
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(70 856)	(74 972)
Inne korekty	(281)	132
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	29 403	20 316
Zapłacony podatek dochodowy	(12 916)	(10 797)
<b>Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej</b>	<b>16 487</b>	<b>9 519</b>
<b>Przeptywy pieniężne z działalności inwestycyjnej</b>		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(38 088)	(32 530)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-	485
Nabycie wartości niematerialnych	(7 480)	(6 533)
Wpływy ze zbycia inwestycji w nieruchomościach oraz wartości niematerialnych i prawnych	2 872	1
Wydatki na inwestycje w nieruchomości	(4 129)	(1 272)
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	(5 901)	(300)
Wpływy ze zbycia aktywów finansowych	-	-
Udzielone pożyczki	(60)	(3 800)
Splata udzielonych pożyczek	810	254
Odsetki	150	401
Inne wydatki inwestycyjne	(376)	(76)
Inne wpływy inwestycyjne	75	-
Inne wydatki na aktywa finansowe	(247)	(791)
Inne wpływy z aktywów finansowych	-	1 300
<b>Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej</b>	<b>(52 374)</b>	<b>(42 861)</b>
<b>Przeptywy pieniężne z działalności finansowej</b>		
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	16 500	9 725
Splaty zaciągniętych kredytów i pożyczek	(18 029)	(9 298)
Wpływy z tytułu spłaty udzielonych pożyczek	83	272
Wpływy netto z wydania udziałów i innych instrum. kapitał.	-	8
Otrzymane odsetki od pożyczek	6	-
Pozostałe odsetki i inne wydatki	(1 442)	(1 271)
Płatności zobowiązań z tyt. leasingu finansowego	(42)	-
Inne wpływy finansowe	-	2
<b>Środki pieniężne netto (wykorzystane w)/pochodzące z działalności finansowej</b>	<b>(2 924)</b>	<b>(562)</b>
<b>Zmiana środków pieniężnych netto</b>	<b>(38 811)</b>	<b>(33 904)</b>
Środki pieniężne na początek okresu	221 781	232 436
Dodatnie/(ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	4 425	1 344
<b>Środki pieniężne na koniec okresu</b>	<b>187 395</b>	<b>199 876</b>
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	8 546	8 074

## VI. Informacja dodatkowa

### 1. Informacje o strukturze i działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiągniętych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

#### 1.1. Struktura organizacyjna Grupy Comarch

W dniu 30 czerwca 2016 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej):

- Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Comarch AG z siedzibą w Dreźnie w Niemczech (100%),
  - Comarch Sistemas LTDA z siedzibą w Sao Paulo w Brazylii (80% zależna od Comarch AG, 20% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
  - Comarch Software und Beratung AG z siedzibą w Monachium w Niemczech (100% zależna od Comarch AG\*),
    - Comarch Solutions GmbH z siedzibą w Innsbruck w Austrii (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
- Comarch S.A.S. z siedzibą w Lezennes we Francji (100%),
- Comarch R&D S.à r.l. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji (100%),
- Comarch Luxembourg S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu w Luksemburgu (100%),
- Comarch, Inc. z siedzibą w Rosemont w Stanach Zjednoczonych Ameryki (100%),
  - Comarch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie w Panamie (100% zależna od Comarch, Inc.),
- Comarch Canada, Corp. z siedzibą w New Brunswick w Kanadzie (100%),
- Comarch Espace Connecté Inc. z siedzibą w Montrealu w Kanadzie (100%),
- Comarch Middle East FZ-LLC z siedzibą w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (100%),
- Comarch LLC z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100%),
- OOO Comarch z siedzibą w Moskwie w Rosji (100%),
- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. z siedzibą w Szanghaju w Chinach (100%),
- Comarch Technologies Oy z siedzibą w Espoo w Finlandii (100%),
- Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie w Wielkiej Brytanii (100%),
- Comarch Chile SpA z siedzibą w Santiago w Chile (100%),
- Comarch Software Spain S.L.U. z siedzibą w Madrycie w Hiszpanii (100%),
  - Comarch Colombia S.A.S. z siedzibą w Bogocie w Kolumbii (100% zależna od Comarch Software Spain S.L.U.),
- Comarch Yazilim A.S. z siedzibą w Stambule w Turcji (100%),
- Comarch SRL z siedzibą w Mediolanie we Włoszech (100%),
- Comarch Malaysia SDN. BHD. z siedzibą w Kuala Lumpur w Malezji (100%),
- Comarch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie na Słowacji (100%),
- Comarch Pointshub, Inc. z siedzibą w Rosemont, IL, USA (100%),
- Comarch AB z siedzibą w Sztokholmie w Szwecji (100%),
- Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires w Argentynie (95% zależna od Comarch S.A., 5% zależna od Comarch AG),
- Comarch Technologies sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- CA Consulting S.A. z siedzibą w Warszawie w Polsce (100%),
- Comarch Management sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Krakowie w Polsce („CCF FIZ”) (Comarch S.A. posiada 100% wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
  - Comarch Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce

- (25,00% głosów przypada na CCF FIZ; 75,00% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu),
- Bonus Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A (66,67% głosów przypada na Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A; 33,33% głosów przypada na MKS Cracovia SSA),
- Bonus Development sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- Comarch Healthcare S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (77,08% głosów przypada na CCF FIZ, 22,92% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA),
- Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- Comarch Pointshub S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- Comarch Infrastruktura S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- iComarch24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Comarch Swiss AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
  - CAMS AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (51% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
- Opso sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie w Polsce (66,11%).

(\* w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

Na dzień 30 czerwca 2016 r. jednostkami stowarzyszonymi z jednostką dominującą są:

- SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (16,10% głosów przypada na CCF FIZ, 11,27% głosów przypada na Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A),
- Metrum Capital S.A. (15,79% głosów przypada na Comarch S.A., 31,58% głosów przypada na CAMS AG),
- Thanks Again LLC z siedzibą w Tyrone, GA, USA (42,5% głosów przypada na Comarch Pointshub, Inc.).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

## **1.2. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w I półroczu 2016 roku**

W dniu 15 stycznia 2016 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 200 000 EUR na 700 000 EUR, tj. o 500 000 EUR (2 203 750 PLN wg kursu z dnia 15 stycznia 2016 r.).

W dniu 22 stycznia 2016 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. do kwoty 300 000 zł zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 9 lutego 2016 roku Zarząd Comarch AG podjął w formie ustnej uchwałę o wyrażeniu zgody na nabycie od Comarch S.A. 5 000 akcji Comarch Argentina S.A., tj. 5% w kapitale zakładowym. W dniu 15 lutego 2016 roku uchwała Zarządu została potwierdzona na piśmie, a następnie w dniu 25 kwietnia 2016 roku notariusz potwierdził własnoręczność podpisów członków Zarządu na tej uchwale. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Argentina

S.A. są Comarch S.A. (95% akcji w kapitale zakładowym) oraz Comarch AG (5% akcji w kapitale zakładowym).

W dniu 4 kwietnia 2016 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Sistemas LTDA z kwoty 1 000 BRL do kwoty 1 000 000 BRL. Spółka Comarch AG nabyła 799 200 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL (1,0480 PLN wg kursu z dnia 4.04.2016 r.) każdy i posiada obecnie 80% udziałów o łącznej wartości 800 000 BRL, natomiast spółka Comarch Software und Beratung AG nabyła 199 800 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie ma 20% udziałów o łącznej wartości 200 000 BRL. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 14 kwietnia 2016 r.

W dniu 4 maja 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Colombia S.A.S. z siedzibą w Bogocie, Kolumbia. Comarch Software Spain S.L.U. jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Colombia S.A.S. Wysokość kapitału docelowego spółki wynosi 3 600 000 000,00 COP (tj. 4 726 800,00 PLN wg kursu z dnia 4 maja 2016 r.) i składa się z 3 600 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda. Na dzień publikacji raportu opłacony kapitał zakładowy wynosi 182 000 000,00 COP (tj. 238 966,00 PLN wg kursu z dnia 4 maja 2016 r.) i składa się ze 182 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda.

### **1.3. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dniu bilansowym**

W dniu 23 sierpnia 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 6 014 806 PLN do kwoty 8 114 806 PLN w drodze emisji 2 100 000 akcji serii N o wartości nominalnej 1 PLN każda. Akcje serii N objął i opłacił w całości Comarch S.A. po cenie emisyjnej 10 PLN za akcję, tj. łącznej cenie emisyjnej w wysokości 21 000 000 PLN, z czego 18 900 000 PLN zostało przekazane w spółce Comarch Healthcare SA na kapitał zapasowy jako agio. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Healthcare S.A. na dzień publikacji niniejszego raportu są CCF FIZ (57,13% akcji w kapitale zakładowym), Comarch S.A. (25,88% akcji w kapitale zakładowym) oraz CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA (16,99% akcji w kapitale zakładowym). Na dzień publikacji niniejszego raportu zarówno podwyższenie kapitału, jak i związana z nim zmiana statutu spółki nie zostały zarejestrowane w KRS.

## **2. Opis stosowanych zasad rachunkowości**

Niniejsze niezbadane Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy („Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe”) obejmujące okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2016 roku wraz z danymi porównywalnymi, zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości („MSR”) 34, oraz zgodnie z odpowiednimi standardami rachunkowości mającymi zastosowanie do śródrocznej sprawozdawczości finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi w czasie przygotowywania niniejszego Skróconego Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2016 roku nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniem Finansowym Grupy Kapitałowej Comarch sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), zawierającym noty („Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe sporządzone według MSSF”) za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Zasady rachunkowości oraz metody wyliczeń przyjęte do przygotowania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego obejmującego okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2016 roku są spójne z zasadami opisanymi w zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Comarch sporządzonym według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku (Nota 2 oraz Nota 3 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Comarch sporządzonego według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku).



Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2016 roku składa się ze skonsolidowanego bilansu, skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego zestawienia całkowitych dochodów, zestawienia zmian w skonsolidowanych kapitałach własnych, skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych oraz wybranych not objaśniających.

W śródrocznym sprawozdaniu finansowym uwzględnia się bądź odracza koszty powstające w roku finansowym nierównomiernie tylko wtedy, gdy powyższe koszty powinny zostać uwzględnione bądź odroczone w czasie na koniec danego roku obrotowego.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2016 roku zostało przygotowane w tysiącach złotych i zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 31 sierpnia 2016 roku.

### **Standardy i interpretacje do stosowania po raz pierwszy w roku 2016**

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w roku 2016:

- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach - zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwale” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych - zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwale” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Rolnictwo: uprawy roślinne - zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i

uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Ww. standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki i sprawozdanie finansowe Grupy za rok 2016.

**Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE**

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 31 sierpnia 2016 r. nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** oraz późniejsze zmiany (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”** – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie), zmiana została dodana 20 czerwca 2016 r.,
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Zarząd Spółki przewiduje, że zastosowanie MSSF 15 i MSSF 16 może wywrzeć w przyszłości wpływ na kwoty i ujawnienia prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej. Nie ma jednak możliwości przedstawienia wiarygodnych danych szacunkowych dotyczących oddziaływania MSSF 15 i MSSF 16, dopóki Grupa nie

przeprowadzi szczegółowej analizy w tym aspekcie. Według szacunków jednostki dominującej pozostałe ww. standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki dominującej zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według **MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

### **3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego**

#### **3.1. Sprawozdawczość wg segmentów**

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (określaną dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (określaną dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie usług medycznych (określaną dalej jako „Segment Medycyna”).

Zwracamy uwagę, że począwszy od raportu za IV kwartał 2015 nastąpiła zmiana sposobu prezentacji Segmentu „Medycyna”. Obecnie w Segmencie Medycyna prezentowana jest działalność polegająca na świadczeniu usług medycznych przez Centrum Medyczne iMed24. Działalność polegająca na produkcji oprogramowania oraz świadczeniu usług informatycznych dla odbiorców z sektora Medycznego jest prezentowana w segmencie IT.

Dokonano jednocześnie analogicznej korekty prezentacyjnej w danych porównawczych okresów przeszłych.

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych.

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Pozostałe kraje. Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W ciągu 6 miesięcy 2016 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2015 przedstawiał się następująco: 22% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 23% w drugim kwartale, 20% w trzecim kwartale oraz 35% w czwartym kwartale.

Na przestrzeni roku 2016 Spółka spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do tego z 2015 roku.

### Przychody, koszty i wynik finansowy

6 miesięcy 2015	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe ryniki					
Przychody segmentu– sprzedaż klientom zewnętrznym	315 282	106 422	71 952	420	9 318	3 502	-	506 896
<i>w tym:</i>								
<i>przychody ze sprzedaży:</i>	314 778	106 234	71 700	158	9 094	3 477	-	505 441
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	78 010	44 528	23 861	-	-	-	-	146 399
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	51 684	3 647	5 945	-	-	-	-	61 276
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	30 104	2 964	39 706	-	-	-	-	72 774
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	37 614	2 286	1 833	-	-	-	-	41 733
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	57 508	-	354	-	-	-	-	57 862
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	44 982	52 809	-	-	-	-	-	97 791
<i>na rzecz klientów z sektora Medycyna</i>	14 036	-	-	-	-	3 477	-	17 513
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	840	-	1	158	9 094	-	-	10 093
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	803	521	32	-	164	25	-	1 545
<i>przychody finansowe</i>	(299)	(333)	220	262	60	-	-	(90)
Przychody segmentu– sprzedaż pozostałym segmentom	105 919	10 725	12 622	1 375	4 404	738	(135 783)	-
Przychody segmentu ogółem*	421 201	117 147	84 574	1 795	13 722	4 240	(135 783)	506 896
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	272 537	96 504	77 786	1 599	8 875	5 345	-	462 646
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	105 919	10 725	12 622	1 375	4 404	738	(135 783)	-
Koszty segmentu ogółem*	378 456	107 229	90 408	2 974	13 279	6 083	(135 783)	462 646
Podatek bieżący	(3 126)	(109)	(3 099)	(25)	-	-	-	(6 359)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	274	(2 033)	2	(5)	442	-	-	(1 320)
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(263)	-	-	-	-	-	-	(263)
Wynik netto	39 630	7 776	(8 931)	(1 209)	885	(1 843)	-	36 308
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	39 630	7 550	(8 931)	(1 209)	585	(1 843)	-	35 782
<i>wynik przypadający udziałom niedającym kontroli</i>	-	226	-	-	300	-	-	526

\*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

6 miesięcy 2016	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu–sprzedaż klientom zewnętrznym	284 182	113 429	104 655	388	14 561	3 582	-	520 797
w tym:								
przychody ze sprzedaży:	284 655	113 444	102 216	158	11 802	4 150	-	516 425
na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT	65 630	34 822	44 967	-	-	-	-	145 419
na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość	58 490	4 490	5 648	-	-	-	-	68 628
na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi	34 728	4 165	37 197	-	-	-	-	76 090
na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities	42 342	8 839	11 649	-	-	-	-	62 830
na rzecz klientów z Sektora Publicznego	30 036	3 537	2 747	-	-	-	-	36 320
na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw	49 091	57 591	-	-	-	-	-	106 682
na rzecz klientów z sektora Medycyna	3 130	-	-	-	-	4 150	-	7 280
na rzecz pozostałych klientów	1 208	-	8	158	11 802	-	-	13 176
pozostałe przychody operacyjne	2 871	943	1 722	138	2 735	-	-	8 409
przychody finansowe	(3 344)	(958)	717	92	24	(568)	-	(4 037)
Przychody segmentu–sprzedaż pozostałym segmentom	96 936	17 485	20 419	1 413	4 480	833	(141 566)	-
Przychody segmentu ogółem*	381 118	130 914	125 074	1 801	19 041	4 415	(141 566)	520 797
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	257 701	106 565	106 616	1 373	11 548	5 822	-	489 625
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	96 936	17 485	20 419	1 413	4 480	833	(141 566)	-
Koszty segmentu ogółem*	354 637	124 050	127 035	2 786	16 028	6 655	(141 566)	489 625
Podatek bieżący	(2 413)	(1 183)	(3 115)	(29)	-	-	-	(6 740)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(350)	(2 740)	(2 466)	(35)	(315)	-	-	(5 906)
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(231)	-	(4 342)	-	-	-	-	(4 573)
Wynik netto	23 487	2 941	(11 884)	(1 049)	2 698	(2 240)	-	13 953
w tym:								
wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	23 487	2 654	(11 884)	(1 045)	1 784	(2 240)	-	12 756
wynik przypadający udziałom niedającym kontroli	-	287	-	(4)	914	-	-	1 197

\*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

\*\*) Zwracamy uwagę, że począwszy od raportu za IV kwartał 2015 roku nastąpiła zmiana sposobu prezentacji Segmentu „Medycyna”. Obecnie w Segmencie Medycyna prezentowana jest działalność polegająca na świadczeniu usług medycznych przez Centrum Medyczne iMed24. Działalność polegająca na produkcji oprogramowania oraz świadczeniu usług informatycznych dla odbiorców z sektora Medycznego jest prezentowana w segmencie IT. Dokonano jednocześnie analogicznej korekty prezentacyjnej w danych porównawczych dotyczących okresów przeszłych.

**Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych**

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 30 czerwca 2015 roku oraz 30 czerwca 2016 roku przedstawiają się następująco:

**30 czerwca 2015 / 6 miesięcy 2015**

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe				
Aktywa	692 297	209 819	110 039	110 019	43 919	10 975	1 177 068
Zobowiązania	313 012	90 455	19 429	1 457	7 959	8 281	440 593
Wydatki inwestycyjne	29 376	4 764	4 209	5 534	594	825	45 302
Amortyzacja	16 348	6 068	474	426	451	1 390	25 157

**30 czerwca 2016 / 6 miesięcy 2016**

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe				
Aktywa	651 679	224 531	206 784	126 954	48 569	8 647	1 267 164
Zobowiązania	297 511	85 364	39 444	19 043	15 739	6 129	463 230
Wydatki inwestycyjne	18 603	6 223	9 829	18 642	2 192	792	56 281
Amortyzacja	19 671	8 740	1 543	396	806	1 421	32 577

Podział przychodów ze sprzedaży, aktywów oraz wydatków inwestycyjnych ogółem wg segmentów geograficznych jest zaprezentowany poniżej.

**Przychody ze sprzedaży podstawowej - wg lokalizacji działalności**

	6 miesięcy 2016	%	6 miesięcy 2015	%
Kraj /Polska/	300 765	58,2	327 507	64,8
Rejon DACH	113 444	22,0	106 233	21,0
Pozostałe kraje	102 216	19,8	71 701	14,2
<b>RAZEM</b>	<b>516 425</b>	<b>100,0</b>	<b>505 441</b>	<b>100,0</b>

**Suma aktywów - wg lokalizacji działalności**

	30 czerwca 2016 r.	%	31 grudnia 2015	%
Kraj /Polska/	835 849	66,0	876 925	67,2
Rejon DACH	224 531	17,7	243 805	18,7
Pozostałe kraje	206 784	16,3	184 098	14,1
<b>RAZEM</b>	<b>1 267 164</b>	<b>100,0</b>	<b>1 304 828</b>	<b>100,0</b>

### Wydatki inwestycyjne - wg lokalizacji działalności

	6 miesięcy 2016	6 miesięcy 2015
Kraj /Polska/	40 229	36 329
Rejon DACH	6 223	4 764
Pozostałe kraje	9 829	4 209
<b>RAZEM</b>	<b>56 281</b>	<b>45 302</b>

### 3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Grunty, budynki i budowle	305 204	293 642
Środki transportu i urządzenia	91 585	85 288
Środki trwałe w budowie	36 882	27 597
Pozostałe	14 365	15 938
Zaliczki na środki trwałe w budowie	570	101
	<b>448 606</b>	<b>422 566</b>

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 30 czerwca 2016 roku własnością Grupy jest sześć budynków biurowych położonych w Krakowie w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 56 760 m<sup>2</sup>, dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 582 m<sup>2</sup>, budynki biurowe i magazynowe w Łodzi, budynek biurowy i magazynowy w Lille oraz budynek biurowy i data center w Dreźnie. Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 3,01 ha. Środki trwałe w budowie na dzień 30 czerwca 2016 r. obejmują głównie nakłady związane z inwestycją na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie, polegającej na budowie budynku biurowego SSE7, Platformy Bezpieczeństwa Comarch (SOC), a także przebudową budynku pofabrycznego oraz budową przyległego budynku biurowego w Łodzi oraz nakłady na prace modernizacyjne budynku magazynowego w Lille i przystosowanie go do pełnienia funkcji data center.

Spółka zależna Comarch Healthcare S.A. rozpoczęła w I kwartale 2012 roku prowadzenie działalności diagnostycznej i medycznej (Centrum Medyczne iMed24) i rozpoczęła użytkowanie sprzętu diagnostycznego i medycznego zakupionego w 2011 roku. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość księgowa tego sprzętu wynosi 7 089 tys. zł.

W dniu 16 czerwca 2015 r. została zawarta umowa pomiędzy Bonus Development spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A., spółką zależną Comarch S.A. oraz Skanska S.A. na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi. Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z przebudową i zmianą sposobu użytkowania przyległego budynku pofabrycznego zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Jaracza 76/78 wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz z dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 9 906,20 m<sup>2</sup>. Wartość umowy wynosi 38 800 tys. zł netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 roku. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 30 czerwca 2016 r. wyniosły 16 865 tys. zł.

Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch S.A.S. został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. W dniu 15 marca 2016 r. została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S. na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku magazynowego na data center pod adresem 17 Rue Paul Langevin w Lezennes. Wartość umowy wynosi 7 500 tys. EUR netto, tj. 32 118 tys. PLN, wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2017 roku. Inwestycja będzie finansowana ze środków z długoterminowego kredytu bankowego. O podpisaniu powyższej umowy kredytowej Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 r.



W dniu 18 marca 2016 roku zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

- 1) Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m<sup>2</sup>. Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 r.
- 2) Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

W pierwszym półroczu 2016 r. Grupa zakupiła następujące nieruchomości gruntowe: na terenie Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o powierzchni 1,31 ha (wartość transakcji wynosiła 3 831 tys. zł) oraz w Świeradowie Zdroju (wartość transakcji wynosiła 3 921 tys. zł).

### 3.3. Nieruchomości inwestycyjne

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Grunty	8 068	9 815
Budynki	7 763	7 248
<b>Razem</b>	<b>15 831</b>	<b>17 063</b>

Na dzień 30 czerwca 2016 r. nieruchomości inwestycyjne obejmują zabudowane nieruchomości zlokalizowane w Krakowie, wykorzystywane na cele wynajmu podmiotom spoza Grupy oraz grunty położone w Krakowie, nabyte w celu budowy obiektów przeznaczonych na wynajem dla podmiotów spoza Grupy oraz nieruchomość zlokalizowaną w Kostrzynie wynajmowaną podmiotom spoza Grupy.

### 3.4. Wartość firmy

Obejmuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Comarch Kraków	99	99
CDN Comarch	1 227	1 227
Comarch AG	1 900	1 900
Comarch, Inc.	58	58
Comarch Software und Beratung AG	29 038	29 038
Comarch Swiss AG (A-MEA Informatik AG do 31 grudnia 2012 r.)	8 413	8 413
<b>Razem</b>	<b>40 735</b>	<b>40 735</b>

Test na utratę wartości przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2015 r. nie wykazał utraty wartości wyżej wymienionych składników aktywów. Metodologia testu została szczegółowo opisana w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok 2015. Kolejny test na utratę wartości zostanie przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2016 r.

### 3.5. Pozostałe wartości niematerialne

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Koszty zakończonych prac rozwojowych	622	2 135
Prawo wieczystego użytkowania	38 803	38 850
Koncesje, licencje i oprogramowanie	18 852	21 588
Inne	4 857	3 901
<b>Ogółem</b>	<b>63 134</b>	<b>66 474</b>

Inne wartości niematerialne obejmują wycenę zaliczonych do wartości niematerialnych aktywów związanych z wartością relacji z klientami w spółce Comarch Swiss AG (dawniej A-MEA Informatik AG) w kwocie 350 tys. zł oraz karty zawodników w MKS Cracovia SSA w kwocie 4 507 tys. zł.

W I półroczu 2016 roku nie zachodziła konieczność aktualizacji aktywów zaliczonych do WNiP związanych z nabyciem spółki A-MEA Informatik AG.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. zł jest traktowane jako wartość niematerialna o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu czyli gminy Kraków.

### 3.6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. Grupa posiada inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

<b>Stan na 1 stycznia 2015 r.</b>	<b>567</b>
Udział w wyniku SolInteractive S.A.	(64)
Objęcie akcji i udział w wyniku Metrum Capital S.A.	80
Udzielenie pożyczki dla SolInteractive S.A.	578
<b>Stan na 30 czerwca 2015 r.</b>	<b>1 161</b>
Udział w wyniku SolInteractive S.A.	(39)
Objęcie akcji i udział w wyniku w Metrum Capital S.A.	76
Udzielenie pożyczki dla SolInteractive S.A.	159
Objęcie akcji i udział w wyniku Thanks Again LLC	21 820
<b>Stan na 31 grudnia 2015 r.</b>	<b>23 177</b>
<b>Stan na 1 stycznia 2016 r.</b>	<b>23 177</b>
Udział w wyniku SolInteractive S.A.	(37)
Objęcie akcji i udział w wyniku w Metrum Capital S.A.	(194)
Splata pożyczki dla SolInteractive S.A.	(437)
Objęcie akcji i udział w wyniku Thanks Again LLC	(4 252)
<b>Stan na 30 czerwca 2016 r.</b>	<b>18 257</b>

Wykazane na dzień 30 czerwca 2016 roku inwestycje w jednostkach stowarzyszonych obejmują nabyte przez CCF FIZ i Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A udziały i akcje w spółce SolInteractive S.A. stanowiące 42,98% akcji (27,37% w głosach na WZA spółki) w spółce, akcje w spółce Metrum Capital S.A., w której Comarch S.A. objął 21,43% kapitału zakładowego (15,79% w głosach na WZA spółki), a spółka CAMS AG objęła 42,86% kapitału zakładowego (31,58% w głosach na WZA spółki) o łącznej wartości 389 tys. zł, udziały w spółce Thanks Again LLC, w której Comarch Pointshub, Inc. objął 42,50% kapitału zakładowego (42,50% w głosach na WZA spółki) o wartości 17 568 tys. zł (wartość nominalna objętych udziałów 30 831 tys. zł pomniejszona o udział w wyniku bieżącym oraz aktualizację wartości udziałów) oraz pożyczki udzielone spółce SolInteractive S.A. przez spółki Comarch Infrastruktura S.A. oraz Comarch S.A. w kwocie 300 tys. zł.

### 3.7. Zapasy

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Materiały i surowce	989	1 108
Produkcja w toku	59 669	44 817
Towary	6 230	5 021
Produkty gotowe	29	76
Zaliczki na towary	1 292	391
<b>Razem</b>	<b>68 209</b>	<b>51 413</b>

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” wyniósł 161 633 tys. zł (6 miesięcy 2016), 343 037 tys. zł (12 miesięcy 2015), 251 729 tys. zł (6 miesięcy 2015).

W okresie 6 miesięcy 2016 roku Grupa Comarch nie utworzyła odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów. Grupa Comarch nie dokonała rozwiązania odpisów utworzonych w latach wcześniejszych.

### 3.8. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

W pierwszym półroczu 2016 roku oraz w okresie porównawczym Grupa Comarch nie posiadała aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

### 3.9. Pochodne instrumenty finansowe

#### a) Aktywa

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	2 375	743
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	-	-
	<b>2 375</b>	<b>743</b>
<i>Część krótkoterminowa</i>	1 960	664
<i>Część długoterminowa</i>	415	79

#### b) Zobowiązania

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	2 679	1 840
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	2 845	1 210
	<b>5 524</b>	<b>3 050</b>
<i>Część krótkoterminowa</i>	2 329	1 639
<i>Część długoterminowa</i>	3 195	1 411

Grupa posiadała kontrakty terminowe typu forward zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut oraz w celu zabezpieczenia przepływów z tytułu uruchamianego w złotych polskich kredytu inwestycyjnego udzielonego w euro. Na dzień 30 czerwca 2016 r. ww. instrumenty zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej, a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów forward otwartych na dzień 30 czerwca 2016 r. wyniosła 35 300 tys. EUR, 12 800 tys. USD, 2 200 tys. GBP oraz 400 tys. CAD. Po dacie bilansu nie zostały zawarte kontrakty terminowe.

Spółka Comarch S.A. w dniu 24 października 2013 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 30 września 2013 roku w Banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 5 lat, tj. do 31 października 2018 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosi minus 271 tys. zł.

Spółka Comarch S.A. w dniu 27 czerwca 2014 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla nieodnawialnego kredytu obrotowego zaciągniętego w dniu 4 stycznia 2013 roku w Banku Zachodnim WBK S.A. z siedzibą we Wrocławiu. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 5 lat, tj. do 28 czerwca 2019 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosi minus 322 tys. zł.

Spółka Comarch S.A. w dniu 9 lipca 2014 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w czerwcu 2006 roku w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 10 lat, tj. do dnia 29 lipca 2024 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosi minus 1 082 tys. zł.

W dniu 23 października 2015 roku, spółka Comarch S.A. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 4 grudnia 2013 roku w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 8 lat, tj. do 30 listopada 2023 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosi minus 1 170 tys. zł.

### 3.10. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Należności handlowe	306 242	367 832
Odpis aktualizujący wartość należności	(32 829)	(23 366)
Należności handlowe netto	273 413	344 466
Należności pozostałe	27 449	23 594
Rozliczenia międzyokresowe czynne	15 370	10 453
Pozostałe rozliczenia	4 450	2 687
Pożyczki	2 812	2 712
Należności od podmiotów powiązanych	1 078	1 463
<b>Razem</b>	<b>324 572</b>	<b>385 375</b>
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>324 572</i>	<i>385 375</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa posiada dużą liczbę klientów. Na dzień 30 czerwca 2016 r. Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 14 773 tys. zł oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 2 416 tys. zł w związku z uregulowaniem należności. Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

### 3.11. Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe i uprzywilejowane	Akcje własne	Razem
<b>Stan na 31 grudnia 2014 r.</b>	<b>8 125 590</b>	<b>8 125 590</b>	-	<b>8 125 590</b>
<i>14 maja 2015 r. rejestracja przez sąd podwyższenia kapitału zakładowego Spółki</i>	7 759	7 759	-	7 759
<b>Stan na 30 czerwca 2015 r.</b>	<b>8 133 349</b>	<b>8 133 349</b>	-	<b>8 133 349</b>
<b>Stan na 31 grudnia 2015 r.</b>	<b>8 133 349</b>	<b>8 133 349</b>	-	<b>8 133 349</b>
<b>Stan na 30 czerwca 2016 r.</b>	<b>8 133 349</b>	<b>8 133 349</b>	-	<b>8 133 349</b>

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 zł.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się:

- 1) 864 800 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 2) 75 200 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 3) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 4) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 5) 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 6) 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 7) 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 8) 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 9) 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 10) 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 11) 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2,
- 12) 91 041 akcji zwykłych na okaziciela serii J2,
- 13) 73 953 akcji zwykłych na okaziciela serii K3,
- 14) 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 roku,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A.

Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

#### **3.11.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. według stanu na dzień sporządzenia raportu**

- Janusz Filipiak posiada 1 997 027 akcji Comarch S.A. (24,55% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 5 569 027 głosów na WZA Spółki (36,82%);
- Elżbieta Filipiak posiada 1 323 461 akcji Comarch S.A. (16,27% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 707 461 głosów na WZA Spółki (31,12%);
- MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez MetLife PTE S.A. posiada 841 097 akcji Comarch S.A. (10,34% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 841 097 głosów na WZA Spółki (5,56%).

#### **3.11.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w I półroczu 2016 roku**

Nie wystąpiły.

#### **3.11.3. Zmiany w stanie kapitału zakładowego po dacie bilansu**

W dniu 5 lipca 2016 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki

zarządca, Prezesa Zarządu Comarch S.A., powiadomienie o transakcji dokonanej w dniu 30 czerwca 2016 roku, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła nieodpłatnego zbycia 677 461 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu w wyniku podziału majątku wspólnego po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 roku) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 95 522 001,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-13-2016 z dnia 5 lipca 2016 roku.

W dniu 5 lipca 2016 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze, Przewodniczącej Rady Nadzorczej Comarch S.A., powiadomienie o transakcjach dokonanych w dniu 30 czerwca 2016 roku, o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowe transakcje dotyczyły:

1. Nieodpłatnego nabycia 677 461 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu w wyniku podziału majątku wspólnego po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 roku) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 95 522 001,00 PLN.
2. Zbycia w wyniku dokonania darowizny 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 roku) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 200 000,00 PLN.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-15-2016 z dnia 5 lipca 2016 roku.

W dniu 5 lipca 2016 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby blisko związanej z osobami pełniącymi obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcjach, o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowe transakcje dotyczyły:

1. Nieodpłatnego nabycia na podstawie umowy darowizny w dniu 30 czerwca 2016 roku 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 roku) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 200 000,00 PLN.
2. Zbycia w dniach 30 czerwca 2016 roku oraz 4 lipca 2016 roku łącznie 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 143,73 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 745 000,00 PLN.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-17-2016 z dnia 5 lipca 2016 roku.

### 3.12. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki Comarch S.A.

Nie wystąpił.

### 3.13. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Zobowiązania handlowe	44 090	64 665
Zaliczki otrzymane na poczet usług	624	6 467
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	1 648	2 073
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	24 814	46 771
Zobowiązania inwestycyjne	6 729	3 832
Przychody przyszłych okresów	42 523	20 527
Pozostałe zobowiązania	4 000	4 959
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	2 670	1 604
<b>Razem</b>	<b>127 098</b>	<b>150 898</b>

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

### 3.14. Kontrakty długoterminowe

	6 miesięcy 2016	6 miesięcy 2015
a) przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	30 494	30 507
b) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	60 790	47 984
c) efekt rozliczenia zgodnie z MSR 11 nie zakończonych kontraktów ujętych w okresie sprawozdawczym	29 053	36 022
<b>Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym</b>	<b>120 337</b>	<b>114 513</b>

Z uwagi, iż Spółka stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom. Dokonano na koniec okresu sprawozdawczego wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac.

Dokonano na koniec okresu sprawozdawczego wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac. Zmiana stanu rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych ujętych w aktywach i pasywach między 30 czerwca 2015 a 30 czerwca 2016 prezentowana jest poniżej:

	Stan na 30 czerwca 2016 r.	Stan na 30 czerwca 2015 r.
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte do dnia bilansowego - wg stopnia zawansowania prac	635 548	364 138
Wystawione faktury	(600 231)	(323 518)
	<b>35 317</b>	<b>40 620</b>

	Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	Efekt rozliczenia netto
<b>Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym</b>			
Wartość na 1 stycznia 2015	53 105	(48 507)	4 598
Wartość na 30 czerwca 2015	54 437	(13 817)	40 620
<b>Zmiana</b>	<b>1 332</b>	<b>34 690</b>	<b>36 022</b>
Wartość na 1 stycznia 2016	32 440	(26 176)	6 264
Wartość na 30 czerwca 2016	55 536	(20 219)	35 317
<b>Zmiana</b>	<b>23 096</b>	<b>5 957</b>	<b>29 053</b>

### 3.15. Kredyty, pożyczki

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
<b>Długoterminowe</b>		
Kredyty nieodnawialne	115 565	113 540
Kredyty odnawialne	282	-
Pożyczki	-	-
	<b>115 847</b>	<b>113 540</b>
<b>Krótkoterminowe</b>		
Kredyty nieodnawialne	23 861	24 152
Kredyt odnawialne	-	-
Pożyczki	1 253	-
	<b>25 114</b>	<b>24 152</b>
<b>Kredyty, pożyczki ogółem</b>	<b>140 961</b>	<b>137 692</b>

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej.

W pierwszym półroczu 2016 roku wartość uruchomionych nieodnawialnych kredytów bankowych wyniosła 9 913 tys. zł, a wartość spłaconych rat kapitałowych nieodnawialnych kredytów bankowych wyniosła 12 996 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub wypłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

#### Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej

Stan na	do 6	6-12	1-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2015 r.	miesiący	miesiący			
Kredyty i pożyczki	12 712	11 782	77 825	35 865	138 184
odsetki	(342)	-	(150)	-	(492)
	<b>12 370</b>	<b>11 782</b>	<b>77 675</b>	<b>35 865</b>	<b>137 692</b>

Stan na	do 6	6-12	1-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
30 czerwca 2016 r.	miesiący	miesiący			
Kredyty i pożyczki	13 445	12 192	78 656	37 393	141 686
odsetki	(523)	-	(202)	-	(725)
	<b>12 922</b>	<b>12 192</b>	<b>78 454</b>	<b>37 393</b>	<b>140 961</b>

#### Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Od 1 do 2 lat	25 454	23 755
Od 2 do 5 lat	53 000	53 920
Powyżej 5 lat	37 393	35 865
	<b>115 847</b>	<b>113 540</b>

#### Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
w walucie polskiej	6 900	6 785
w EUR (równowartość w zł)	134 061	130 907
	<b>140 961</b>	<b>137 692</b>

#### Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy

	30 czerwca 2016r.	31 grudnia 2015 r.
Kredyty bankowe	1,69%	1,73%
Pożyczki	0,00%	-

#### 3.15.1. Nieodnawialne kredyty bankowe

W Grupie Comarch podmiot dominujący Comarch S.A. korzysta z następujących długoterminowych kredytów bankowych:

- kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres



- kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 roku spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Na dzień 30 czerwca 2016 roku wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 5 112 tys. EUR, tj. 22 622 tys. zł (wobec 5 422 tys. EUR, tj. 23 104 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.).
- b) kredyt inwestycyjny w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DnB NORD Bank Polska S.A., na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 4 126 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, tj. do 2021 roku. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka w kwocie 6 189 tys. EUR ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 roku. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 708 tys. EUR, tj. 11 983 tys. zł (wobec 2 966 tys. EUR, tj. 12 638 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.).
- c) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są: przelew wierzytelności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. W drugim kwartale 2016 roku kredyt został spłacony w całości.
- d) nieodnawialny kredyt obrotowy w BZ WBK Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu zaciągnięty w pierwszym kwartale 2013 roku na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Kredyt został udzielony w wysokości 7 400 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada na 31 grudnia 2020 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na jednej z nieruchomości Comarch S.A. zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 297 tys. EUR, tj. 19 016 tys. zł (wobec 4 774 tys. EUR, tj. 20 345 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.).
- e) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE6 i data center na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Kredyt został udzielony w euro do kwoty 56 000 tys. PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 13 323 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 10 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada 4 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są: pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, hipoteka umowna na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji rękojmi. Kredyt został w całości wykorzystany do dnia 30 września 2015 r. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 12 352 tys. EUR, tj. 54 662 tys. zł (wobec 13 184 tys. EUR, tj. 56 185 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.).
- f) kredyt inwestycyjny w Banku Handlowym w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 75% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE7 na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie, o którym Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-8-2016 z dnia 17 maja 2016 roku. Wysokość kredytu wynosi 13 333 tys. EUR tj. 58 144 tys. zł według kursu EUR z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 12 lat i trwa do

15 maja 2028 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 roku. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna o wartości 16 666 tys. EUR, tj. 72 680 tys. zł wg kursu EUR z dnia zawarcia umowy, ustanowiona na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja (SSE7), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A. oraz cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE7, zawartej po zakończeniu inwestycji. Na dzień 30 czerwca 2016 r. kredyt nie był uruchomiony.

- g) kredyt długoterminowy nieodnawialny w Banku Handlowym w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej, o którym Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-8-2016 z dnia 17 maja 2016 roku. Wysokość kredytu wynosi 2 508 tys. EUR, tj. 10 938 tys. zł według kursu EUR z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 43 miesiące i trwa do 16 grudnia 2019 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 roku. Zabezpieczeniem kredytu są oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 23 tys. EUR, tj. 101 tys. zł.
- h) kredyt inwestycyjny w DNB Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na finansowanie/refinansowanie do 100% nakładów inwestycyjnych na zakup urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie laboratorium IoT (Internet of Things), zlokalizowanego w budynku SSE6 w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, o którym Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-21-2016 z dnia 19 sierpnia 2016 roku. Wysokość kredytu wynosi 2 531 000,00 EUR, tj. 10 854 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 30 grudnia 2023 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu powinno nastąpić do dnia 30 grudnia 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są: zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania do wysokości 150% kwoty kredytu, cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń, oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku DNB Bank Polska Spółka Akcyjna. Umowa kredytu została zawarta po dniu bilansowym.

Spółka Comarch Healthcare S.A. zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosiła 15 889 tys. zł, kredyt został wykorzystany w całości do 31 grudnia 2011 r. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie podmiotu dominującego, tj. Comarch S.A. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 5 675 tys. zł (wobec 6 809 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.).

Spółka Comarch AG zaciągnęła w drugim kwartale 2013 roku kredyt inwestycyjny w Banku BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie budowy budynku produkcyjno-biurowego oraz serwerowni data center w Dreźnie. Kredyt został udzielony w wysokości 6 000 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2018 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 25 lipca 2013 r., oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są: poręczenie Comarch S.A., dług gruntowy na przedmiocie finansowania oraz przelew praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 483 tys. EUR, tj. 10 987 tys. zł (wobec 3 103 tys. EUR, tj. 13 225 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.).

Spółka Bonus Development Sp. z o.o. SKA zaciągnęła w drugim kwartale 2015 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji związanych z przebudową budynku pofabrycznego

oraz budową przyległego budynku biurowego w Łodzi. Kredyt został udzielony w euro do kwoty 38 800 tys. PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 15 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada w dniu 28 czerwca 2030 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Bonus Development Sp. z o.o. SKA prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Bonus Development Sp. z o.o. SKA o poddaniu się egzekucji, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi, cesja praw z umowy dzierżawy finansowanej nieruchomości zawartej ze spółką Comarch S.A., poręczenie spółki Comarch S.A. wraz z pełnomocnictwem do dysponowania rachunkami Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A. oraz oświadczeniem o poddaniu się egzekucji. Okres uruchomienia kredytu upływa w dniu 28 czerwca 2017 r. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 3 083 tys. EUR, tj. 13 643 tys. zł (wobec 1 161 tys. EUR, tj. 4 946 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.).

Spółka Comarch S.A.S., spółka zależna Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorcą) w dniu 18 marca 2016 r. zawarły umowę kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie 100% kosztów netto budowy Data Center zlokalizowanego w Lille we Francji, ale nie więcej niż 83,5% łącznych kosztów netto realizacji całej inwestycji. Wysokość kredytu wynosi 8 000 tys. EUR, tj. 34 164 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 18 września 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić do dnia 18 września 2017 roku. Zabezpieczeniem kredytu są:

- a) hipoteka umowna o wartości 12 000 tys. EUR, tj. 51 246 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy, ustanowiona na drugim miejscu na nieruchomości należącej do Comarch S.A., położonej w Krakowie przy ul. prof. Michała Życzkowskiego 23 (budynek SSE IV).
- b) oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji,
- c) pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku BGŻ BNP Paribas S.A.,
- d) cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE IV.

Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 329 tys. EUR, tj. 1 454 tys. zł.

W dniu 24 sierpnia 2016 roku Comarch S.A. otrzymał zawiadomienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisie z dnia 22 lipca 2016 roku w Księdze Wieczystej hipoteki opisanej w punkcie a) powyżej. Nie występują powiązania pomiędzy spółkami Comarch S.A.S., Comarch S.A. i ich osobami zarządzającymi lub nadzorującymi a bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. O szczegółach Spółka poinformowała raportem bieżącym nr RB-22-2016 z dnia 24 sierpnia 2016 roku.

### **3.15.2. Pożyczki**

Spółka Comarch S.A. w dniu 28 grudnia 2015 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 6 265 681,96 zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2016 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na wrzesień 2016 roku, pożyczka nie jest zabezpieczona. Na dzień 30 czerwca 2016 roku wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 1 253 tys. zł.

### **3.15.3. Odnawialne kredyty bankowe**

W Grupie Comarch podmiot dominujący Comarch S.A. posiada przyznane następujące limity kredytowe w rachunku bieżącym:

- a) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 13 grudnia 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w banku PKO BP S.A. oraz weksel in blanco. Na dzień 30 czerwca 2016 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2015 roku.

- b) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku BPH S.A. z siedzibą w Krakowie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 października 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 30 czerwca 2016 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2015 roku.
- c) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 30 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 30 czerwca 2018 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Banku Pekao S.A. oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 30 czerwca 2016 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Spółka Comarch S.A.S., spółka zależna Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorcą) w dniu 18 marca 2016 r. zawarły umowę kredytu odnawialnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Wysokość kredytu wynosi 1 300 tys. EUR, tj. 5 552 tys. zł wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do dnia 18 listopada 2017 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku BGŻ BNP Paribas S.A.

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Linie kredytowe odnawialne przyznane, w tym:	<b>55 753</b>	<b>44 033</b>
– wykorzystane na dzień bilansowy	291	-
– dostępne na dzień bilansowy	55 462	44 033

### 3.16. Pozostałe zobowiązania finansowe

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	80	169
<i>Część krótkoterminowa</i>	48	136
<i>Część długoterminowa</i>	32	33
Zobowiązania z tytułu dywidendy	-	-
<i>Część krótkoterminowa</i>	-	-
<i>Część długoterminowa</i>	-	-
Zobowiązania z tytułu opłat za objęte akcje	1 990	7 802
<i>Część krótkoterminowa</i>	1 990	7 802
<i>Część długoterminowa</i>	-	-
<b>Razem</b>	<b>2 070</b>	<b>7 971</b>

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego Grupy Comarch (z wyłączeniem umów leasingu pomiędzy spółkami Grupy) obejmują zobowiązania spółki Comarch Healthcare S.A. (dawniej ESAProjekt sp. z o.o.), spółki zależnej Comarch S.A., z tytułu umów leasingu finansowego samochodów. Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość tych zobowiązań wynosi 80 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu opłat za objęte udziały spółki stowarzyszonej Thanks Again LLC dotyczą zobowiązań spółki Comarch Pointshub Inc., która jest spółką zależną Comarch S.A. Wartość tych zobowiązań wynosi 1 990 tys. zł. Ich uregulowanie planowane jest do dnia 31 grudnia 2016 r.

### 3.17. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

	Do roku	Do 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu najmu powierzchni użytkowej	19 365	57 431	<b>76 796</b>
Zobowiązania z tytułu dzierżawy sprzętu elektronicznego i środków transportu	738	2 199	<b>2 937</b>
<b>Razem</b>	<b>20 103</b>	<b>59 630</b>	<b>79 733</b>

Prezentowane w nocie zobowiązania z tytułu umów najmu powierzchni użytkowej obejmują zobowiązania Grupy z tytułu umów najmu pomieszczeń biurowych i mieszkań służbowych. Umowy z określonym terminem ważności zostały zaliczone w sposób bezpośredni odpowiednio do okresu do roku i do 5 lat. Większość umów została zawarta jednak na czas nieokreślony, dlatego kwoty zobowiązań ustalono drogą przemnożenia miesięcznych kwot czynszu przez 12 miesięcy (kolumna „Do roku”) i 60 miesięcy (kolumna „Do 5 lat”).

Grupa Comarch na dzień 30 czerwca 2016 r. posiadała umowne zobowiązania do opłat z tytułu leasingu operacyjnego środków transportu oraz sprzętu elektronicznego w kwocie 2 937 tys. zł, wobec 1 606 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku.

### 3.18. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 45 463 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 roku ich wartość wynosiła 48 740 tys. zł.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch Polska S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 19 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2015 roku ich wartość wynosiła również 19 tys. zł.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 392 tys. EUR (tj. 1 734 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2015 roku ich wartość wynosiła 815 tys. EUR (tj. 3 474 tys. zł).

Według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch AG wynosiła 16 tys. EUR (tj. 71 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2015 roku ich wartość wynosiła 16 tys. EUR (tj. 68 tys. zł).

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („*letter of comfort*”) dla spółki zależnej MKS Cracovia SSA ważne do 30 czerwca 2017 roku oraz Comarch Healthcare S.A. ważne do 31 grudnia 2018 r.

### Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy, kredyt odnawialny)

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Linie kredytowe*	183 904	159 876
	<b>183 904</b>	<b>159 876</b>

*\*) zawierają linie kredytowe odnawialne opisane w pkt. 3.15.3*

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 67 321 tys. zł, z czego kwota 8 987 tys. zł jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 30 czerwca 2016 r. (w tym kwota utworzonych w roku 2016 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 139 tys. zł). Grupa Comarch pozostaje w sprawach spornych, nie objętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 14 171 tys. zł. W bilansie na 30 czerwca 2016 r. nie ujęto rezerw na sprawy sporne nie objęte postępowaniami sądowymi. Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie doradców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi oraz sprawami spornymi, nie objętych postępowaniami sądowymi.

W związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2016 roku Grupa Comarch nie tworzyła odpisów aktualizujących wartość należności. W I półroczu 2015 Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności w kwocie 25 tys. zł. W związku ze sprawami spornymi w 2016 roku Grupa Comarch również nie tworzyła odpisów aktualizujących wartość należności, podczas gdy w I półroczu 2015 utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 181 tys. zł.

### 3.19. Odroczonego podatek dochodowy

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
<b>Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</b>		
- różnice przejściowe	13 594	16 171
- aktywa z tytułu straty podatkowej	8 154	6 820
- aktywa z tytułu działalności w SSE	8 733	10 441
<b>Razem</b>	<b>30 481</b>	<b>33 432</b>
- odniesione na wynik	30 481	33 432

W okresie pierwszego półrocza 2016 roku dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2015 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 1 708 tys. zł. Aktywo to będzie sukcesywnie rozwiązywane na przestrzeni roku 2016 w proporcji do osiąganego w tym okresie dochodu strefowego.

Comarch S.A. posiada pięć zezwoleń na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie:

- uzyskane w roku 1999, z okresem ważności do 31 grudnia 2017 r.;
- uzyskane w roku 2007, z okresem ważności do 31 grudnia 2017 r.;
- uzyskane w roku 2013, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w lutym 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w marcu 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania.

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 r. termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 30 czerwca 2016 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. W drugim kwartale 2016 roku została w całości wykorzystana ulga inwestycyjna z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 roku. Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 2007 roku wynosiła na dzień 30 czerwca 2016 r. ok. 23 503 tys. zł (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 2013 roku wynosiła na dzień 30 czerwca 2016 r. ok. 29 000 tys. zł (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia).

W pierwszym półroczu 2016 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2015 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 6 033 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 456 tys. zł, a także utworzenia aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 1 334 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto pierwszego półrocza 2016 roku wyniósł – 2 951 tys. zł.

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
<b>Rezerwa na podatek odroczonego</b>		
- różnice przejściowe	12 466	7 665
- rezerwa z tytułu wyceny wartości godziwej aktywów rozpoznanych w wyniku przejęcia Grupy Comarch SuB, spółek A-MEA Informatik AG i ESAProjekt Sp. z o.o. oraz wyceny nieruchomości MKS Cracovia SSA	5 491	5 780
- rezerwa z tytułu wyceny certyfikatów CCF FIZ	22 617	24 174
<b>Razem</b>	<b>40 574</b>	<b>37 619</b>
- odniesione na kapitał	5 430	5 430
- odniesione na wynik finansowy	35 083	31 839
- rezerwa z tytułu nabycia spółek A-MEA Informatik AG i ESAProjekt Sp. z o.o.	61	350

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w pierwszym półroczu 2016 roku częściowego rozwiązania utworzonej w latach poprzednich rezerwy w kwocie 1 557 tys. zł.

Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczone z tytułu różnic przejściowych w kwocie 5 288 tys. zł i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 487 tys. zł. W pierwszym półroczu 2016 roku dokonano też rozwiązania rezerw z tytułu nabycia spółek A-MEA Informatik AG (aktualnie Comarch Swiss AG) i ESAProjekt sp. z o.o. (aktualnie Comarch Healthcare S.A.) w kwocie 289 tys. zł. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto roku 2016 wyniósł – 2 955 tys. zł.

Ogółem zmiany w podatku odroczonym spowodowały spadek wyniku o 5 906 tys. zł.

W odniesieniu do spółek MKS Cracovia SSA i Comarch Healthcare S.A. mimo występowania straty podatkowej nie tworzono z tego tytułu aktywa na podatek odroczone ze względu na brak możliwości dokonania wiarygodnych szacunków co do możliwości osiągnięcia w najbliższych latach dochodu podatkowego pozwalającego na wykorzystanie istniejącej straty podatkowej z lat ubiegłych.

### 3.20. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

Krótkoterminowe	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne i inne roszczenia	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na nagrody pieniężne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2016	4 630	21 692	16 214	22 378	82 833	147 747
Zmiana:	1 520	(4 710)	3 220	9 810	(39 657)	(29 817)
- utworzenie rezerw	8 874	8 760	4 220	14 885	22 945	59 684
- wykorzystanie rezerw	(7 354)	(13 470)	(1 000)	(5 075)	(62 602)	(89 501)
Stan na 30 czerwca 2016	6 150	16 982	19 434	32 188	43 176	117 930

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy.

### 3.21. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

#### 3.21.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług

	6 miesięcy 2016	6 miesięcy 2015
<b>Przychody ze sprzedaży towarów:</b>		
SolInteractive S.A.	-	-
Thanks Again LLC	-	-
	-	-
<b>Przychody ze sprzedaży usług:</b>		
SolInteractive S.A.	416	24
Thanks Again LLC	4 963	-
	<b>5 379</b>	<b>24</b>
<b>Razem</b>	<b>5 379</b>	<b>24</b>

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- 1) porównywalnej ceny rynkowej,
- 2) metody koszt plus (marża przy towarach 2-3%, przy usługach 5%),
- 3) marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40%).

### 3.21.2. Zakupy towarów i usług

	6 miesięcy 2016	6 miesięcy 2015
Zakupy towarów:		
SolInteractive S.A.	877	132
Thanks Again LLC	-	-
	<b>877</b>	<b>132</b>
Zakupy usług:		
SolInteractive S.A.		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	1 943	1 837
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	1 394	1 483
	<b>3 337</b>	<b>3 320</b>
Thanks Again LLC		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	-	-
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	-	-
	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Razem</b>	<b>4 214</b>	<b>3 452</b>

### 3.21.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	30 czerwca 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Należności handlowe od podmiotów powiązanych:		
SolInteractive S.A.	607	233
Thanks Again LLC	-	1 120
	<b>607</b>	<b>1 353</b>
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych:		
SolInteractive S.A.	1 648	2 073
Thanks Again LLC	-	-
	<b>1 648</b>	<b>2 073</b>

### 3.21.4. Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązanymi osobowo

w tys. PLN	6 miesięcy 2016	6 miesięcy 2015
Zakupy od podmiotów powiązanych osobowo	1 579	632
Sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo	77	63
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty powiązane osobowo	840	1 580
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom powiązanym osobowo	-	3 219
Zakupy od podmiotów stowarzyszonych	4 214	3 452
Sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych	5 379	24
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty stowarzyszone	437	80
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom stowarzyszonym	8	302



**3.21.5. Salda rozrachunków na dzień bilansowy z jednostkami powiązаныmi osobowo**

	<b>30 czerwca 2016 r.</b>	<b>31 grudnia 2015 r.</b>
Należności handlowe od podmiotów powiązanych osobowo	35	7
Należności z tytułu pożyczek od podmiotów powiązanych osobowo	5 246	5 970
Zobowiązania handlowe wobec podmiotów powiązanych osobowo	341	436
Zobowiązania z tytułu pożyczek od podmiotów powiązanych osobowo	0	0

**4. Noty dodatkowe**

**4.1. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe**

**4.1.1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego**

W pierwszym półroczu 2016 r. dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2015 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 1 708 tys. zł. Aktywo to będzie sukcesywnie rozwiązywane na przestrzeni roku 2016 w proporcji do osiąganego w tym okresie dochodu strefowego.

W pierwszym półroczu 2016 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2015 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 6 033 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 456 tys. zł a także utworzenia aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 1 334 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto pierwszego półrocza 2016 roku wyniósł – 2 951 tys. zł.

**4.1.2. Wycena różnic kursowych**

Wpływ zmian kursów walut na przychody i wyniki Grupy Comarch w pierwszym półroczu 2016 roku był umiarkowany. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 30 czerwca 2016 r. zwiększyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 4 908 tys. zł (podczas gdy w pierwszym półroczu 2015 roku zwiększyły o 1 758 tys. zł), natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów zmniejszyły wynik Grupy Comarch o 2 738 tys. zł (podczas gdy w pierwszym półroczu 2015 roku zwiększyły o 2 007 tys. zł). Łączny wpływ różnic kursowych na wynik netto Grupy Comarch za pierwsze półrocze 2016 roku wyniósł + 2 170 tys. zł (+3 765 tys. zł w pierwszym półroczu 2015 roku).

**4.1.3. Odpis z tytułu utraty wartości należności**

W pierwszym półroczu 2016 roku Grupa utworzyła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 14 773 tys. zł. W pierwszym półroczu 2016 roku Grupa odwróciła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 2 416 tys. zł.

**4.1.4. Wpływ Thanks Again LLC na wyniki Grupy Comarch**

Uwzględnienie spółki stowarzyszonej Thanks Again LLC w wynikach finansowych pierwszego półrocza 2016 roku metodą praw własności spowodowało zmniejszenie wyniku netto Grupy Comarch o 4 252 tys. zł. Kwota 4 252 tys. zł związana jest z bieżącą działalnością spółki Thanks Again LLC.

**4.1.5. Wycena wartości godziwej instrumentów finansowych**

Wycena wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej zmniejszyła wynik netto Grupy Comarch o 3 149 tys. zł.

## **4.2. Zdarzenia po dacie bilansu**

### **4.2.1. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward**

Grupa Comarch nie zawarła w okresie od 1 lipca 2015 roku do dnia 31 sierpnia 2016 roku kontraktów terminowych. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 31 sierpnia 2016 roku wynosiła 32 800 tys. EUR, 11 700 tys. USD, 1 700 tys. GBP oraz 400 tys. CAD. Na dzień 31 sierpnia 2016 roku wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 6 967 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 33 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych, a także w celu zabezpieczenia przepływów z tytułu uruchamianego w złotych polskich kredytu inwestycyjnego udzielonego w euro.

### **4.2.2. Zawarcie znaczących umów z Grupą Telefonica**

W dniu 1 sierpnia 2016 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował, iż wartość umów zawartych w okresie ostatnich 12 miesięcy pomiędzy podmiotami Grupy Comarch, a podmiotami Grupy Telefonica przekroczyła 10% kapitału własnego Comarch S.A. Mając na uwadze powyższe Zarząd Comarch S.A. uznał przedmiotowe umowy za umowy znaczące.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-19-2016 z dnia 1 sierpnia 2016 r.

### **4.2.3. Informacja o braku istotnego wpływu zdarzenia jednorazowego na wyniki finansowe Grupy Comarch**

W dniu 3 sierpnia 2016 roku MKS Cracovia SSA, spółka należąca do Grupy Kapitałowej Comarch, podpisała umowę z klubem sportowym Leicester City Football Club (dalej: „Umowa”) na sprzedaż wartości niematerialnych i prawnych przez MKS Cracovia SSA (karta zawodnicza Bartosza Kapustki). Łączna wartość Umowy nie przekroczyła 10% kapitału własnego Comarch S.A., w opinii Zarządu nie jest ona umową znaczącą. Umowa nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie Grupy Comarch w roku 2016 i w latach kolejnych.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-20-2016 z dnia 3 sierpnia 2016 roku.

### **4.2.4. Umowa kredytu inwestycyjnego z DNB Bank Polska**

Zarząd Comarch S.A. poinformował o podpisaniu w dniu 19 sierpnia 2016 roku przez Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z bankiem DNB Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na finansowanie/refinansowanie do 100% nakładów inwestycyjnych na zakup urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie laboratorium IoT (Internet of Things), zlokalizowanego w budynku SSE6 w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 2 531 000,00 EUR, tj. 10 854 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 30 grudnia 2023 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu powinno nastąpić do dnia 30 grudnia 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są:

- a) zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania - do wysokości 150% kwoty kredytu;
- b) cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-21-2016 z dnia 19 sierpnia 2016 roku.

### **4.2.5. Ustanowienie hipoteki na aktywach spółki Comarch S.A.**

Zarząd Comarch S.A. w dniu 24 sierpnia 2016 roku otrzymał zawiadomienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisie z dnia 22 lipca 2016 roku w Księdze Wieczystej hipoteki umownej o wartości 12 000 000 EUR, tj. 51 246 000 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy, ustanowionej na drugim miejscu na nieruchomości należącej do Comarch S.A., położonej w Krakowie przy ul. prof. Michała Życzkowskiego 23 (budynek SSEIV).

Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 18 marca 2016 roku pomiędzy bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. a Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A.

oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorcą), o której to umowie Emitent informował raportem bieżącym nr RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 roku. Wartość zobowiązania zabezpieczonego hipoteką wynosi 8 000 000 EUR, tj. 34 164 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-22-2016 z dnia 24 sierpnia 2016 roku.

**4.3. Inne istotne informacje dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta**

Nie wystąpiły.

31.08.2016 r.

**PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU**

<b>IMIĘ I NAZWISKO</b>	<b>STANOWISKO/FUNKCJA</b>	<b>PODPIS</b>
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

**PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH**

<b>IMIĘ I NAZWISKO</b>	<b>STANOWISKO/FUNKCJA</b>	<b>PODPIS</b>
Maria Smolińska	Główny Księgowy	